

DISSERTATIO ACADEMICA

*HOMERICA NONNULLA ANIMÆ NOMINA*  
EXPLICANS.



Quam

CONS. AMPL. FAC. PHILOS. R. ACAD. ABOENSIS

PRÆSIDE

*Mag. GUSTAVO GADOLIN,*

Lingg. Orient. & Gr. Professore, Reg. & Ord.

PRO GRADU PHILOSOPHICO

Publico examini submittit

*JACOBUS CASTRÉN,*

Stip. Reg. Ostrobotnensis.

In Auditorio Minori die 19 Decembr. 1801.

*Horis a. m. confectis.*

---

AEOÆ, Typis Frenckellianis.

VIRO  
ADMODUM REVERENDO atque PRÆCLARISSIMO  
*DOMINO MAGISTRO*

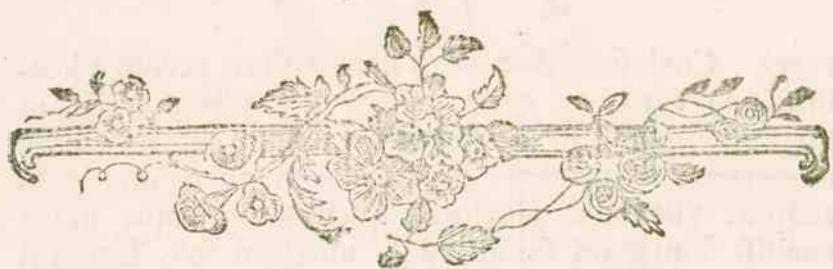
MATTHIAE  
CASTREN,  
PASTORI ECCLESiarum KEMIENSium,  
&  
CONTRACTUS ADJACENTis PRÆPOSITO  
MERITISSIMO,

*Fratri, Patris defuncti loco paternis me beneficiis cu-  
mulanti, has pagellas offert, non ut per exiguum hanc  
usuram caput immensi debiti solvat, sed quia beneficio-  
rum recordatio & danti & accipienti jucundissima est,*

NOMINIS SUI DILECTISSIMI

cultor perpetuus;

JACOBUS CASTRÉN.



In quaque lingua verba sunt haud pauca, diverse  
quidem sonantia, sed quæ vi & significatione pa-  
rum diversa gaudent; *synonyma* dicere solemus. Ni-  
mirum non est improbabile, vel primum ab aliis,  
eadem lingua utentibus, alio nomine unam eandem-  
que rem appellatam fuisse, aliis videlicet aliam *ovo-*  
*ματοποιησεως* rationem secutis, alium v. gr. sonum  
cum re denominanda quodam modo conjunctum, aut  
inde prodeuntem, imitatis, aliam veluti rei imagi-  
nem, oculis percipiendam, aut proprietatem aliquam,  
voce quadantenus exprimere cupientibus, cet. No-  
minum vero, ex ipsis eorum natalibus a se invicem  
diversorum, alia vel mox vel sensim evanuerunt,  
alia vulgari usu sunt recepta & confirmata, ipsa ne-  
cessitate jubente, ut homines in civitatis & vitæ so-  
cietatem coëntes, linguæ etiam unitate confociaren-  
tur. Sed in locorum & quæstuum & imperiorum  
divortia abeuntibus mortalibus, & inde tandem exor-  
tis variis linguæ dialectis, non potuit non contingere,  
ut vocabula etiam primitiva, quorum usum a-  
lia gentis quasi familia agnosceret, alia prorsus igno-  
raret.

A

zaret. Coalescentibus vero denuo (pro rerum vicissitudine) variis ex eadem stirpe oriundis populis, in linguam, quam hi communiter colere & exornare cœperunt, migravere, ibi paullatim quasi civitatem adepta, vocabula plurima, quorum quodque antea nonnisi suæ genti familiare & usitatum fuit. Enatum hinc synonymorum numerum valde auxit in primis poëtarum diligentia, in rebus colorum veluti vividitate potius depingendis, quam simpliciter nominandis & enarrandis, sœpe collocata. Quorum igitur artificio magnam epithetorum, & vocabulorum, ex alia re ad aliam significandam quacunque ratione ( $\tauροπικως$ ) translatorum, copiam debemus. Quæ cum in locum nominum, quibus res proprie & primitus venirent, frequenti usu substituerentur, mirum in modum haud raro accrevit synonymorum multitudo.

Verum tamen admodum paucæ esse unius linguae vocabula, quibus vim plane eandem tribuere possis, dudum observarunt viri eruditæ. Significatio-nes vero verborum diversorum cognatas & fere easdem a se mutuo accurate distinguere momenti quidem non sane minimi est, sed sœpe, in mortuis præcipue linguis, perquam difficile. Quare nos etiam miti censuræ subjici operam nostram speramus, in variis nominibus, quibus Homerus animam denotare solet, qua fieri possit ratione explicandis, ponendam.

---

E mul-

**E** multis vocabulis, quibus Homerus designat animam s. quæ in nobis proprie vivit & sentit, rerum imagines sibi singit, notiones comparat, ratiocinatur, decernit, appetit, aversatur, usitatissima ei sunt, *κνρ*, *κρδι*, *σλος*, *φρεν*, *φραπιδε*, *ητρ*, *ψυχη*, *θυμος*, *νοο*. Quæ in duas præcipue classes dispeſci possunt, quarum altera ea comprehendit, quæ ſedem mentis s. animi respiciunt, altera ea, quæ proprie animæ vel ſubſtantiam & naturam universe vel vim aliquam inſignem indigitant. Illa quod attinget, homines, vetuſtissimam ruditatem egressi, prima veluti philoſophiæ, qua ſe ſuumque genus cognoscebant & complectebantur, initia & funda‐menta ponentes, ea, quibus corporis vita con‐tinetur, ab iis, quæ animæ ſunt cogitantis & decer‐nentis, vix potuerunt dignoscere. Sed animi aetio‐nem cum corporis vita finiri obſervantes, hanc cum illa ita confudere, ut nullum omnino inter utram‐que intercedere diſcriben putaffe videantur. San‐guis igitur, qui effusus homini mortem adferre de‐prehendebatur præſentissimam, vel ipsa anima, vel animæ ſaltem veluti habitaculum s. involucrum quod‐dam, quo deleto ea periret, habebatur (a). Quare

A 2)

in

(a) שׁנְךָ וְרַמָּה Deuteron. XII: 24: cfr. Gen. IX: 4; Levit. XVII: 11, 14. Unde in Homero anima occitorum per inſlictum vulnus evolat, Il. XIV: 518 (*ψυχη δε κατ' αὐταμενην ατειλην εσσυτ' επειγομενη*); &

in corde, sanguinis receptaculo, in primis residere animam, quid mirum canam vetustatem esse opinatam? Unde μετωνυμιῶς ad mentem s. animum significandum usitata nomina, quibus cor s. quæ cor circumdant, proprie venirent.

Quæ res quamquam ipsa generatim diligentiore non egeat explicazione, vocabula tamen mox laudata, quæ sive cor, sive intestina cor cingentia significant, ab Homero non omnino promiscue ponuntur. Nam τὸ κυρός (b), quod de cognoscendi facultate usurpatum nullibi invenio, sedem denotat sensuum, affectuum, studiorum quorumvis, & inde saepissime construitur cum vocabulis, quæ animi lætitiam aut tristitiam, vel propensionem aliquam aut iram & aversionem, indigitant; v. c. περικλεοσθαι Il. XVI: 585, απεγένεσθαι Il. IV: 53, αχνυσθαι Il. XXIV: 773, επιγναμπτειν Il. I: 569, Φίλυδειν Od. X: 485, τερειν Od. I: 342, γιθόσυνος Il. XVIII: 557, χαλεψειν Od. XX: 90, τερπεσθαι Od. I: 310, φιλεειν Il. IX: 117, τιμάν Od. XI: 280. Eandem etiam signi-

XIV: 505. una cum hastæ cuspide e vulnere extrahitur (εἰμια ψυχὴν τε καὶ εγκέφαλον εξεργάζεσθαι αὐχμῆν.)

(b) Incertius est vocabuli etymon. A καρ, καρ (uro, ardeo) derivare solent, quia cor fons est caloris vitalis. Hinc καρ, κερ, κηρ, καρ (Lat. cor).

significationem vocabulo eidem competere docent epitheta plurima, v. c. κυδαλψιον (*Canimus nobilis* f. *qui ad gloriam sedandam fertur*) Il. X: 16, λασιον (*virilis, fortis*) Il. II: 851 (c). Unde & illustrandum videtur το απινυσσων κηρ (quod animo f. quoad animalium (*sensuum scil. sedem*) *sensu privatum* f. velut nescium eorum, quæ hominibus jucunda vel ingrata esse solent, verteris) Il. XV: 10.

E vocabulo κηρ f. κεαρ (d) ut derivandum est ι κεαδιν, ita ei etiam eandem cum illo vim usus Homericus tribuit. Semper igitur κεαδιν aut eam animæ partem, quæ ad appetendum vel aversandum incitatur, vel quæ sive dolore sive gaudio afficitur, aut voluntatis aliquem nisum vel animi (non mentis) indolem, inprimis fortitudinem & constantiam aut ignaviam, respicit. Sic v. gr. Il. I: 395: η επει ωντας κεαδιν Διος, οε και εργω (*juvisti ejus animum* f. *ei opem tulisti in consiliis & desideriis ejus perficiendis*); Il. XVI: 435: διχθα δε μοι κεαδιν μεμονε (*dubius mihi manet animus f. duplex* (in diversas me abripiens partes) *desiderium*); Il. XXIII: 47: αχος

A 2

ME-

(c) Ubi λασιον κηρ Πυλαιμενεος loco κεατερου Πυλαιμενεος, quemadmodum βιη Ηρακλεοη, σθενος, μενος Πατροκλου, & similia, pro *forti, valido, Hercule, Patroclo, positum* videtur.

(d) Unde κεαρδη, καρδη, κεαδη.

μετανησαδιν (dolor invadit animum); Od. XVII: 489: αελέει πενθος εν κραδι (fovere dolorem animo); Il. XXIV: 584, αχυρωμενη κραδι ερεν χολον (contrista-to animo iram continere); Il. I: 225, κραδι ελαφοιο (animus cervinus s. meticuloſus); Il. X: 244: προφρεων κραδι (prudens animus s. animositas); &c.

Στιθος f. pluraliter συθεα (e) prima quidem significative complecti videtur pectus, sive anteriorem corporis partem a gula ad ventrem pertingentem. Translatum dein ad ea quoque denotanda, quae pectori contineri putabantur. Hinc igitur & pro corde, & pro iis, quae cor comprehendere existimabantur, positum. Unde frequentatum ad sedem significandam sensuum, ut Il. IV: 142: Ηρη ουκ εχαδε συθος χολον, (aut Ηρη ουκ εχαδε συθει χολον) Junonis pectus f. animus non cohibuit iram (aut Juno pectori f. animo non cohibuit iram); Il. I: 82, 83: εχει κοτον εν συθεσσιν εστι, tenet iram (invidiam, simultatem) in pectori (animo) suo repositam; &c., strenuitatis, ut Il. V: 125: ενικα σοι συθεσι μενος (indidi animo tuo vim s. robur); & decretorum atque consiliorum, sive sapien-

(e) Vel quia μαζοισι in duas partes dividitur pectus: numerum vero dualem non ubique accurate a plurali distinguit vetus lingua Homerica; vel quia pectus plura continet intestina, plurali igitur numero comprehendenda.

sapientium sive insipientium, ut *H. XX: 20:* εγνως εμνη εν συδεσι βουλην (*nostri consilium, quod animo volunti s. perficiendum decrevi*); *H. XXIV: 80:* νονηα ουκ εστι γνωμπτον ενι συδεσι (*voluntas in animo ejus non est flexibilis s. consilia ejus non sunt aequi justique rationi attemperata*); *Od. III: 18:* ειδομεν, πντινα μητιν εν συδεσι κεκευθε; &c.

Latius patet vis frequentiorque est usus Φρενων. Taz Φρενας (f) præcordia esse, grammatici monent; quæ vocabuli notio & in Homero deprehenditur: v. c. *H. XVI: 504:* εν χροος ελκε δορυ, ποτι δε Φρενες αυτω εποντο, extraxit hastam, quam sequebantur (*cum qua etiam extrahebantur*) Φρενες. Quæ ipsa quia cor (& inde ex antiqua opinione, animum etiam) circumdant (*Φρενες ερχαται αυφι κηρ*: *H. XVI: 481*), facilis fuit ab iis ad animam significandam transitus.

Tuis

(f) Cui verbo illustrando parum omnino adjumenti etymologia adfert. Dubium videri possit an a Φρενω, Φρενων (*stipo, sepio, includo*), oriunda sint Φρεν, Φρενη, Φρενες (cor circumseptentes membranae)? Quicquid sit, parum abest, quin hallucinari putem eos, qui mentis significationem primam vocabulo Φρενος tribuunt, idem a Φρενω (quod mens homines ad agendum ferat, q. d. Φρενη s. Φρενη) repetentes. Nam animi notionem quis neget recentiorem esse ea, qua corporis membra, inermium etiam oculorum aciem minime fugientia, comprehenduntur?

Talēs Φρεσι igitur homines gaudio perfunduntur (*Il.* XIII: 609: ο δε Φρεσι νοι χαρη), dolores sentiunt & perferunt (*Il.* VIII: 124: Εκτορα αινου αχος πυκνε Φρενας; XVIII: 88: ιδα και σοι πενθος ενι Φρεσι μεγιον ειν; *Ib.* 430: ενι Φρεσιν νοι ανεσχετο ηδεα λυγρα), verentur (*Il.* X: 237, αιδομενος σισι Φρεσι), irascuntur (*Il.* XVI: 61: ουκ η ασπερχεσ κεχολωσαι ενι Φρεσι), furunt & fæviunt (*Il.* I: 342: ι γαρ ου ολοισι Φρεσι θυει), cognoscunt & sciunt (*Il.* I: 333: εγνω ιτιν ενι Φρεσι; *Il.*: 301: ευ γαρ του ιδμεν ενι Φρεσι; XIV: 92: οστις επισαιτο νοι Φρεσιν αρτια βαζειν, qui animo sciat apte loqui), cogitant & deliberant (*Il.* X: 4: ουκ Ατρειδην υπνος εχε γλυκερος πολλα Φρεσιν οφ μαινοντα; XX: 310: αυτος σι μετα Φρεσι σισι νοισον, ipse tu animo tuo deliberes), &c. Quin ipsam rationem & ejus usum Φρενες significant, *Il.* VI: 234: Φρενας εξελετο Ζευς; XIV: 201: πη δη τοι Φρενες οιχοντο; Od. XVIII: 330: ι ορ σε ονος εχει Φρενας (vinum occupat s. tenet tuam mentem), & mentes ex cultam, *Il.* XIII: 431: Ιπποδαμεια πασαν ομηλικην εκε καισο καλλει και εργοισιν ιδε Φρεσι, & consiliorum sapientiam, *Il.* XIII: 631: Ζευ πατερ, ι τε σε Φρεσι περι Φρενας εμμεναι αλλων, ανδρων ιδε θεων; *Od.* XVI: 398: Φρεσι γαρ κεχριτ' αγαθησιν, cet.

Ε Φρενων ad animam denotandam translatione explicanda forsan est ratio, cur nomine Φρενος, singulariter posito, animum s. mentem Homerus etiam haud raro significet. Nimirum non potuere vel ru diores

diores homines mature non deprehendere unitatem naturae, quae in mortalibus est, ipsorum studia & cupiditates, cogitationes, consilia, complectentis; ipsaque adeo cujusque eorum, quae in se locum habent & agerentur, conscientia docuit inesse sibi unum aliquid, res cognoscens & sentiens, volens, facienda statuens. Quod igitur unum Φρενα dixerat, nomine a præcordiis, quae illud idem munire & includere putabantur, mutuato. Unde et Φρενη apud Homerum idem proflus valet, atque etiā Φρενες. Cfr v. gr. Il. XI: 682: γαθειν Φρενα (gaudere); XV: 627: δειδειν Φρενα (timere); XII: 173: πειθειν Φρενα (fle-  
Elere animum s. mistare mentem); V: 406: ειδεναι κατα Φρενα (scire s. nosse animo); Od. VIII: 131: τερπεσθαι Φρενα (delectari animo); alibi.

Ceterum monendum, Φρενα & Θυμον saepe ab Homero simul ita ponit, ut his vocabulis diversas animae vires s. facultates eum definiisse, & si quidem animi impetu vel cupiditatem (cfr quae mox monobimus) hoc significaverit, illo forsitan mentem s. sapientiam innuisse, putare possis. Quod v. c. in Il. I: 193 fere videbitur locum habere, ubi Achilles deliberans, utrum in Agamemnona irruat, eum occifurus, an sedet iram, rem ορμαινει κατα Φρενα κατα Θυμον (agitare, si placet, mente aut prudentia, alterum svadente, & animo commoto, alterum jubente) dicitur. Verum alibi id vix obtinet, ut ex. gr.

*H. IV: 163 & Od. XV: 211: εν γαρ οιδα πατε φρενα και πατε θυμον, & Od. IV: 813: οδυναων, οι μεριδουσι πατε φρενα και πατε θυμον; ubi cum το ειδεναι, quod mentis est, etiam ad τον θυμον, & το ερεθισθαι οδυναις, quod animum, sensuum sedem, recipiat necesse est, ad την φρενα quoque referatur, nullum inter utrumque vocabulum intercedere videtur discrimen. Sed amat Homerus passim ταυτολογειν; cfr v. gr. illud frequenter in eo obvium επος τε φατ, εκ τονομαζε, alia ejusmodi permulta ut fileam exempla.*

Eiusdem cum φρενων nomine το πραπιδων etiam esse originis volunt (g). Significatione certe hoc, quamvis usu rarius, cum illo in Homero convenit. Nam & *pracordia* (quae notio forte prima est constituenta) denotat, v. c. *H. XI: 579: εβαλε ηπαρ υπο πραπιδων, & animum, doloris & gaudii obponxiun*, v. c. *H. XXII: 42: η κε μοι αινου απο πραπιδων αχος ελθοι, XXIV: 514: απο πραπιδων ηλθε μερος (γοοιο), Od. VIII: 546: αυτι πασιγνυτου ζεινος θυμετης τε τετυκται ανερι, ος ολιγον περ επιφανει πραπιδεσσι, atque scientiae variæ & peritiæ compotem,*

v. c.

(g) II scil. loco φ posito; unde pro φρεν, φρεν, φρενη &c. πρενη, πρεν, πρενη, πρενη, πρενη. Longius a vero eorum videtur distare conjectura, qui ab απαδε derivant, quasi pro προσαπαδις s. πρεναπαδις.

Ad alteram nominum animæ Homericorum classem ea primo referimus, quibus quid anima ex vetustissimorum mortalium opinione sit, haud obscure innuitur. Nimirum animam a corpore distinguere ejusque naturam aliquanto accuratius investigare incipientes homines, spiritum s. halitum eam esse existimarunt, qui scil. donec duceretur, vitam adesse, cum finiretur & veluti evolaret, cessare vitam mentisque operationes omnes, observarunt. Unde moris animam *spirituale* quid definiendi prima origo forsan petenda est. A *spirando* igitur ducta plurima in perisse linguis animæ nomina; quorum numero & το ητορ (ab αω, αιω, αεω, αηι, *spiro*, derivant) accenseri debere, non est improbatum (h).

B 2

Spi-

(h) *Cor* etiam, & primo quidem loco, significari vocabulo ητορ, nonnulli statuunt; quos vero ne deficiat Homer saltem auctoritas, vereor. Nam quod in poeta Sarpedon prostratus dicitur βεβλαμμένος ητορ II. XVI: 660, & Andromache II. XXII: 452 suum εν γηθεσι ητορ παλλεσθαι ανα σομα queritur, ea non minus apte de vita, spiritu s. spirandi vi, anima, ac de corde accipi possunt. Opponitur vero ητορ cordi II. XX: 169 (εν δε τε οι κραδη γενει αλκημον ητορ).

*Spiritum igitur & inde vitam, οὗτος passim denotat v. c.*  
*Il. II: 490: χαλκεον δε μοι οὗτος ενει (si inefficit mili-*  
*aneus spiritus, scilicet spiritum dueendi vis adeo firma,*  
*quæ me non deficeret, ubi copias omnes earumque*  
*duces recensere deberem (i)), XI: 115: απαλον τε*  
*σφ' οὗτος απηγρα (teneram ipsis abripuit vitam), XV:*  
*252: επει φιλον αιου οὗτος (postquam animam expira-*  
*vero. Et animum, mestum, afflictum, Il. IX: 9:*  
*αχει μεγαλω βεβολημένος οὗτος, Od. XIII: 320: αιει*  
*εκών φρεσιν ησιν δεδαιγμένον οὗτος, perterritum, Il. III:*  
*31: κατεπλιγη φιλον οὗτος, Od. IV: 481: ειοι κατε-*  
*κλασθη φιλον οὗτος, obstupefacentem, Od. XXIII: 93:*  
*ταφος δε οι οὗτος μικνευ, dolentem aliorum vices, Il.*  
*XXII: 169: ειον δολοφυρεται οὗτος. Od. I: 48: ειοι*  
*αμφόδισηι δαιεται οὗτος δυσμορφω, immitem, immiseri-*  
*cordem, Il. IX: 572: Εριννυς αμειλιχον οὗτος εχουσα,*  
*ad iram & ultionem excitatum, Il. X: 107: ει χα-*  
*λου αεγαλεοι μετασρεψον φιλον οὗτος, XXIV: 585:*  
*Αχιληι οφιδει φιλον οὗτος, gaudii & laetitiae sensu*  
*commotum, Od. IV: 840: φιλον δε οι οὗτος μιδη,*  
*VII: 269: γιδησε δε μοι φιλον οὗτος, Il. XIX: 306:*  
*σιτοιο ιδε ποτητος απασθαι φιλον οὗτος (cibo potuque*  
*animum suum scilicet sese deleflare, aut, si mavis, satia-*  
*re scilicet fedare appetitum cibi & potus), suave ride-*  
*tem, Il. XXI: 389: εγελασσε δε οι φιλον οὗτος γιδοσυ-*  
*η, cupientem quid, Il. V: 670: μαιμισε δε οι φιλον*  
*οὗτος*

---

(i) Parallelum est cum antecedente φωνη αεγικτος.

ητορ (cupivit vindictam), VIII: 413: τι οφων ει  
Φρεσι μανεται ητορ (quo fertur animus vester impetu  
vehementi ac velut insano?), fortem, strenuum, Il.  
XVII: 111: αλιμου ητορ (de leone), XIX: 169:  
θυρσιλεον νυ οι ητορ ει Φρεσι, firmum & constantem,  
Il. X: 93: ουδε μοι ητορ εμπεδον, αλλ' αλαζοντημαι,  
eet. Unde pro ipsa virtute s. fortitudine ponitur,  
v. c. Il. V: 529: ανερες εστε και αλιμου ητορ ελεγθε,  
Od. IV: 374: μινθει δε τοι ητορ εταιρων. Raro ad  
ea significanda, quae proprie sunt cognoscentis, judi-  
cantis, adhibetur, ut v. c. Il. I: 188: ει δε ο ητορ  
σινθετι λασιοισι δικαιχα μερμηριζεν (deliberavit). Ex  
quibus allatis patet Homericum ητορ idem fere va-  
lere ac Lat. *animum*, quando is a mente distinguitur.

Ψυχην, cum Lat. *anima* comparandam, *spiritum*  
primo denotare, docent grammatici; quod & usus  
verbi ψυχει ejusque derivatorum comprobat. Dein  
*animam* s. *vitam* significat; tum animam, post mor-  
tem superstitem, s. *umbram*. Quae notiones ita in  
Homero obveniunt, ut ψυχη (strictiori igitur sensu  
quam in recentioribus sumendam) in homine nulli-  
bi, post migrationem e corpore saepius dicat ea,  
quae animi sunt, agere & pati, ut appetere, recor-  
dari, cogitare &c. Est vero Homerica ψυχη vitæ  
&, si barbaro uti verbo licet, personalitatis (k) prin-  
cipium,

cipium, ac quoddam corporis, quo homo quamdiu vivit, gaudet, veluti simulacrum, fictum ad imitationem eorum, quæ menti in somniis obversari solent, manibus ex parte facti non prehendendorum, vanum, auræ simile, per os morientium (erat videlicet idem halitus) discedens, interdum per apertum cælorum vulnus properans, &c. Quæ ut argumentis confirmem necesse est. E multis igitur ex. l. videntur afferenda Il. XXII: 467: απὸ δὲ ψυχῆς εκπνοῆς efflavit animam scil. vim vitalem, deliquum passa), IX: 401: οὐ γὰρ εἰσὶ ψυχαὶ ανταξίου (pretio meam non aequat vitam), XIII: 763: κακότοι ψυχαὶ ολεσσάτες (jacebant vita privati), XXI: 569: εὐ δέ οὐ ψυχή, διντού δε εἰ Φαστὸς ανθρώποι εμενεῖ (una ei inest anima scil. vita, estque is mortal), XXIII: 161: περὶ ψυχῆς θεού Extōgoς (certatim cucurrerunt de anima scil. vita Hectoris, alter scil., ipse Hector, fugiens, pro ea servanda, alter, Achilles, persecutus, pro ea Hectori admenda), Od. XXII: 245: περὶ ψυχῶν εμαχοντο (pro anima scil. vita sua pugnabant), Il. V: 696: τοὺς δὲ λιπεῖς ψυχὴς (anima eum deseruit), Ib. 654: ψυχὴν δὲ Αἴδη δωσεῖν (animam Orco daturum), VII: 330: ψυχαὶ δὲ Αἴδος δε κατηλθοῦ (animæ bello occisorum in Orci domum descendenterunt),

re putaretur, se ipsos tamen, vita defunctos, Adou domum esse intraturos Homerici heroës passim dixerunt; cfr Il. XV: 251: καὶ δὴ εγώ εφαρμῆνεκας καὶ δῷρον Αΐδαον φέρεσθαι.

derunt), IX: 408, 409: αὐδρος δε ψυχη παλιν ελθειν  
ουτε λεισιν, ουδελετι, επει αρι και αμειφεται ερκος οδου-  
των (*hominis anima, dentium septo egressa, nunquam*  
*denuo, ut res, quae prædor sunt, abripi, nec captiva*  
*reduci potest*), XVI: 856: ψυχη δει φεθεων πταιενη  
Αιδοσδε βεβικει, ον ποτμον γοωσα, λιπους<sup>2</sup>. αδροτιτα  
και ιβην (*anima, e corpore evolans, versus orcum se*  
*recepit, suum fatum conquesta, relicto juventutis robe-*  
re), XXII: 65 sqq. ιλδε ψυχη Πατροκλος, πατητ  
αυτω, μεγεθος τε, και ομητα παλ, ειδωλα, και Φωνην,  
και τοια περιχροι ειματα εσο, ι. τ. λ. (*venit umbra Pa-*  
*trocli, ei, cum in vivis esset, in omnibus, & proceritate,*  
*& vultu ac facie, & voce, & vestibus similis, e-*  
*hequias ab Achille dandas sibi expetens, sine quibus*  
aditus ad orci domum (*quietis æternæ locum*) ipsi  
denegarent defunctorum animæ (*ψυχαι, ειδωλα καιμον-*  
*των*)), Od. XXIV: 1 sqq. Εεμις δε ψυχας εξεκλειτο  
αυδρων μνισηρων, εχε δε φαβδον, τη φα κινητας<sup>3</sup> ται δε  
τριζουσαι εποντο, ι. τ. λ. (*Mercurius animas proco-*  
*runt, e loco ubi occisi erant, accersebat &c., qua flri-*  
*entes (ut solet ventus, cum celeritate proruens, cu-*  
*jus scil. erant similes) eum sequebantur &c., in orco*  
dein se invicem allocutæ & agnoscentes, rerumque  
in terris gestarum recordatæ, &c.), Od. XI: 36: αι  
δαγεροντο ψυχαι νεκυων κατατεθνειωτων (*congregabant-*  
*ur mortuorum umbra, libato ipsis sanguine (!) frui-*  
ται), al.

Sequi-

(1) Sanguinem vero amare fingebantur, quia vita san-  
guine contineri videbatur.

Sequitur, ut animæ nomina paucis commemo-  
remus, quibus proprie animi indoles aut vis quæ-  
dam significatur. Θυμον igit. a Θυμῳ (m), Θυμῳ, (*cum impetu feror, ruo, furo*), derivant: neque, ut videtur,  
sine ratione; nam & eadem ipsa vox, & plurimæ  
ex eadem oriundæ, appetendi & averlandi faculta-  
tem respiciunt. Verum tamen ut *angustia philosophica* in poëta antiquissimo generatim non est ex-  
spectanda, ita neque in eo vocabulorum, res ad a-  
nimæ scientiam pertinentes concernentium, adeo  
potest esse certus & accurate definitus usus, ut eo-  
rum aliud cum alio commutatum sœpe non repe-  
rias. Unde factum, ut Θυμος, cuius prima forsan vis  
in animi impetu, commotione, cupiditate, studio, af-  
fectione, quærenda est, etiam quicquid fere aliud ad  
animum referri possit, complectatur, & ipsam quo-  
que animam, ac vitam s. corporis spiritum signifi-  
cat. Exempla vero ubivis sunt obvia; cfr v. gr.  
*Il. XVI: 743: λίπε δόσει θυμος (anima s. vita de-  
ruit ossa s. corpus), IV: 524: θυμον αποπνειν (exspiri-  
rans animam), VII: 131: θυμον (animam) απο με-  
λεων*

(m) Quod proprie idem esse ac Lat. *fumare*, *fumo scil.*  
(cum affinibus *fimus*, *fire*, *suffire*) e Græcorum θυμῳ  
Æol φυμῳ, ducto, & inde explicari debere Od XI:  
419: δαπέδον δ' απται αμφάτι θυε (pavimentum totum san-  
guine fumabat), contendit EVER. SCHEIDIUS in *Ani-  
madv.* ad J. D. A LENNEP *Etymol. Ling. Gr.* voc.  
θυμῳ.

λεων δυναι δορον Αιδος εισω, *XXII*: 475: εζ Φρενα θυμος αγερθη (in cor rediit animus, post deliquium), *VII*: 74: οντινα θυμος εμοι μαχετασθαι ανωγει (quem animus jubet s. qui cupiditate pugnare), *II*: 589: ιετο θυμο (terebatur animo, s. cupiditate), *IX*: 496: δαρασσον θυμον μεγαν (doma iram vehementem), *VII*: 216: Εκτορι θυμος ενι 51θεσσι πατασσεν (Hectoris animus in pede palpitavit præ timore), *XVII*: 226: υμετερον θυμον αεξω (augebo vestrum animum s. virtutem), *XII*: 407: οι θυμος ελπετο (sperabat vel opinabatur ejus animus), *Ib.* 228: ος ταφα θυμω ειδει τεχνων (qui animo complectatur omnium cognitionem), *Od. IV*: 187: μνησατο κατα θυμον (recordabatur animo), *X*: 50: κατα θυμον μερμηζα (animo delibera vi), cet.

Noης, νους (n), Lat. *menti* proxime respondens, cognoscendi, intelligendi, judicia ferendi s. cogitandi, facultatem proprie designat. Unde & brutis animalibus a poeta nunquam adscribitur, sed e contrario negari videtur; monet enim is Ulyssis socios in sues versos των νουων (cujus scil. sues non erant capaces) retinuisse (o). Verum neque una & certis

C

limi-

(n) Fotsan a νεω, νεο, glomero, cogo, cogito; cfr A LEN-NEP lib cit

(o) *Od. X*: 239, 240: οι δε συνι μεν εχον πεφαλας, Φωνη τε, δεμας τε, και τειχας, αυτας νους νη επιτεδος, ος το παρες περι

limitibus circumsepta est vis, quam Homerus vocabulo νοος tribuit; nam quamquam illo præcipue & plerumque complectitur intellectum, & quæ eo spestant, vel inde oriuntar, ut sapientiam, mentem s. consilium, sententiam, eodem tamen etiam haud raro animi indolem & ingenium, ac quæ eo pertinent, comprehendit (p). Qui multiplex usus ut illustretur, cfr ex. gr. II. X: 226: οι βρασσων νοος (tardior ejus est mens in re cognoscenda), XVIII: 419, 420: της εν μεν νοος εσι μετα Θρεσιν, - - αθανατων δε θεων απο εργα ιστων (harum in præcordiis est intellec-  
tus, & a deabus edoēta sunt opera muliebria), XV: 461: η λυθε Διος νοον (non latuit Jovis mentem s. at-  
tentionem), XVI: 80:ως δοτ' ανδ' αλην νοος ανερος (ut  
cum cogitatio s. phantasia viri celeriter fertur), IV: 309: τονδε νοον και θυμον εν σηθεσσιν εχοντες (tantam  
sapientiam & tantum animum s. virtutem reddore con-  
tinentes), XIV: 63: ει τι νοος γεξει (si quid sapientia  
s. consilium juvabit), XX: 133: μη χαλεπαινε παρεκ-  
νον (ne irascaris præter mentem s. infane), IX: 108:  
αντι καθ' ημετερου γε νοου (minime, ex nostro saltem ju-  
dicio), II: 192: ου γαρ πω σαφα αισθ', αιος νοος Ατρε-  
δας

(p) Quamobrem νοος & θυμος φιλογονας ponuntur Od V:  
190: και γαρ εμοι νοος εσιν ενστημας, ουδε μηι αυτη θυμος  
εν σηθεσσι σιδηρος, αλλελεγμων (est tibi animus æquita-  
tis omnis, non ferreus, sed misereficens), & νοος atque  
κραδη II. III: 60, 63: αιει τοι ιραδη πελεκυς ως εσιν  
κτεινεις, - - ως τοι εν σηθεσσι αταρβητος νοος εσι.

διο (nondum nosci, quia sit Atridae mens s. quid con-  
filiū), Od. I: 3: πολλων δανθεωπων ιδει ασσα, και  
νοον εγνω (multorum hominum urbes vidi, eorumque in-  
gnia cognovi), ll. XVI: 35: οτι τοι νοος εσιν απι-  
νεται η via immutis & fletri nescius est tuus animus), Od.  
X: 329. σοι δε τις ει σαρδεσσιν ακιλλυτος νοος εσιν (ani-  
mus non deliniendus), ll. XXIV: 358: συν δε γεροντε  
νοος χυτο, δειδε δανως (conturbabatur sensus, timore per-  
culsi, animus), ll. 367: τις αν δη τοι νοος ειν (quo tuu  
essem animo?), Od. VIII: 78: χαιρε νοω (deletabatur  
animo), IX: 554: χολος, οσε και αλλων οιδανει ει σα-  
ρδεσσι νοον περ φρουροντων (ira, qua & aliorum,  
ut ut sapientium, animus intumescit), cet.

Præter eas, quas paucis jam explicare studui-  
mus, aliæ etiam voces ad vitæ & animi vim desi-  
gnandam frequenter usitantur, v. c. μενος (q), σθενος,  
&c. Quæ vero, cum iis generatim *vis, robur,* (pro-  
prie corporis), significatur, ελλειπτικæ positæ viden-  
tur pro μεναι, σθεναι, ζωαι, θυμοι (r). Earum igi-  
tur varium usum diligentius exponendi officium no-  
bis jam non injunximus (s).

(q) Unde Lat. *mens.*

(r) Hinc ll. XXII: 312: μενος δε εμπλησσατο θυμον αγγειον  
(vi s. ira agresti s. lava implevit animum).

(s) Vid. v. c ll. X: 366: μενος εμβαλε Τυδειδη (scil. θυ-  
μω. indidet Tydide animi vim s. ei animum), III: 294:  
απο γαρ μενος ειλετο χαλκος (nam iis ademerat aes θυ-

ταν), XXIV: 98: ανως γαε μαυτον γε μενος και Δρυμος ανωγει (vehementer me incitat animi vis (ubi per evdior δυον explicandum videtur μενος και Δρυμος pro μενος Δρυμου.), V: 139: τον μεν τε σθενος ωστεν (excitat ejus leonis) veluti animum f. iram), XVIII. 420: της ενεσι αυδη και σθενος (ineft ipfis vox & vitalis vis), &c.